

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՁԵՂԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿԱՏԵԳՈՐԻԱՆԵՐԸ

1. Գրականագիտությունը և զեղագիտությունը / էսթետիկան /: Ձեղագիտությունն իբրև արվեստի փիլիսոփայություն և նրա նշանակությունը գրականության տեսության համար: Ձեղագիտական կատեգորիաներ:
2. Ձեղեցիկի կատեգորիան, նրա պրոբլեմատիկան: Օբյեկտիվը և սուբյեկտիվը զեղեցիկի մեջ: Ձեղեցիկը կյանքում և արվեստում: Ձեղեցիկի արժեքավորման նշանակությունը:
3. Վեհը: Վեհի հարաբերությունը զեղեցիկի հետ: Ուժի տարբեր դրսևորումները վեհի մեջ: Վեհի արտացոլումները արվեստի և մասնավորապես գրական ստեղծագործություններում: Վեհի առնչությունները բարոյական սկզբունքի հետ / դրական և դեմոնական վեհ/:
4. Ողբերգականի էությունը: Ողբերգականի տարբեր ձևերը / «հնի» և «նորի» պայքարը. ճակատագիրը անտիկ գրականության մեջ /: Ողբերգականն իբրև գիտակցության առանձնահատուկ վիճակ. նրա նշանակությունը գրականության համար: Ողբերգականը և ողբերգությունը:
5. Կոմիկականի մեխանիզմը: Կոմիկականի ձևերն ու միջոցները: Գրականության երգիծական ժանրերը: Ողբերգականի և կոմիկականի միասնությունը գրականության մեջ:

ԳՐԱԿԱՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՄՏՔԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ԱԿՆԱՐԿ

1. Ձեղագիտությունը և գրականագիտությունը Հին Հունաստանում / Պլատոն, Արիստոտել, հելլենիստական շրջանի գրականագիտություն, այութագորականներ /:
2. Միջնադարյան զեղագիտություն: Վերածնունդ: Կլասիցիզմ /Բուալոյի «Պոետական արվեստը» /:

3. 18 –րդ դարի գրականագիտությունը /Ժ. Ժ. Ռուսսո, Դիդրո, Լեսսինգ, Կանտ, Գյոթե, Վոլտեր, Շիլլեր/ :
4. 19-րդ դարի գրականագիտության հիմնական աղբյուրները: Ռոմանտիզմի գեղագիտությունը: Հեգելի «Էսթետիկան»: Նիցշե: Սիմվոլիզմի տեսական միտքը:
5. 20-րդ դարի գրականագիտական ուղղությունները /Ֆրոյդիզմ, էկզիստենցիալիզմ, ստրուկտուրալիզմ, «Նոր քննադատություն», ֆեմինիզմ, հետստրուկտուրալիզմ, դեկոնստրուկցիա, հոգեվերլուծություն, հերմենևտիկա/ :

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆ ԱՐՎԵՍՏՆԵՐԻ ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՒՄ

1. Արվեստի տեսակների դասակարգման դասական սկզբունքները / Կանտ, Հեգել, Լեսինգ/: Արվեստի դասակարգման ժամանակակից սկզբունքները: Տարածական ժամանակային համադրական արվեստներ: Գրականությունն իբրև ժամանակային արվեստ:
2. Գրականությունը և տարածական արվեստները: Գրականությունը և ճարտարապետությունը /Գրականությունն իբրև «բառային ճարտարապետություն»: Կլասիցիզմ/: Գրականությունը և քանդակագործությունը /Գրականությունն իբրև քանդակագործություն: 18-րդ դարի տեսությունները /:
3. Հեգելը գրականության և երաժշտության մասին: Գրականության ստորադասությունը երաժշտությանը /Շոպենհաուեր/: Պոետիկան իբրև «բառային երաժշտություն», սիմվոլիզմի տեսությունը:
4. Գրականությունը և համադրական արվեստները /թատրոն, կինո/:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ՀԱՅԵՑԱԿԱՐԳԵՐԸ

1. Գրականության պատմական զարգացման օրինաչափությունները: Արվեստի տեսակների զարգացման անհամաչափությունը և գրականությունը: Գրականության «վերժամանակյա» զարգացման տեսությունը Հեգելի «Էսթետիկա»-ում:
2. Արվեստի ծագման Կանտ-Շիլլերի և Պլեխանովի տեսությունները, /«անշահագրգիռ գեղագիտություն» և «շահագրգիռ ուտիլիտարիստական տեսությունները» / :
3. Գրականության և պատմության փոխկապակցվածությունը /գրականության ստեղծումը և պատմության ստեղծումը գրականության կողմից /: Նրանց համարժեք փոխհարաբերությունները՝ համասեռ զարգացման տեսակետից:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԱՅԻՆ ԲՆՈՒՅԹԸ

1. Ձևի և բովանդակության բաժանման անբավարարությունը ժամանակակից գրականության մեջ: Ստեղծագործությունն իբրև կառուցվածք: Կառուցվածքն իբրև ձևի և իմաստի անբաժանելի սկզբունք: Կառուցվածքային տարրերի անբաժանելիությունը ձևի և իմաստի միջև:
2. Կառուցվածքի բնույթը: Կառուցվածքային տարրերի համարժեքությունը կառուցվածքի մեջ: Կառուցվածքի ներքին և արտաքին մակարդակները / ներքին – իմաստային և արտաքին – տեքստային մակարդակներ / :
3. Կառուցվածքային մակարդակների բնույթը և գործառնության ոլորտները: «Ներքին մակարդակը» որպես արտաքին անշարժ - անփոփոխ մակարդակի / տեքստի / շարժվող - փոփոխվողի / հոգեբանական – իմաստային / հակադիր կողմը: Տեքստը որպես հակադիր կողմերի միասնություն:

4. Նյութի սուբյեկտիվ կազմակերպում. տեսանկյուն. մոնտաժ

ԳՐԱԿԱՆ ՏԵՔՍՏԻ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆԸ

1. Հասկացողություն գեղարվեստական ինֆորմացիայի մասին. տարբերությունը ինֆորմացիայի մյուս ձևերից /գիտական, փիլիսոփայական, հասարակագիտական և այլն /: Գեղարվեստական ինֆորմացիայի և նրա հաղորդման միջոցների փոխկախվածությունը. ինֆորմացիայի հաղորդման « միականալային» բնույթը:
2. Վերլուծությունն իբրև ինֆորմացիայի մոտեցման փորձ: Ինֆորմացիայի ընկալման «աղմուկների» / խանգարիչ տարրերի / վերլուծման կողմից:
3. Վերլուծությունը և մեկնաբանությունը գրականագիտության և քննադատության մեջ /ստեղծագործությունը գրապատմական ընդհանուր կոնտեքստի և ժամանակակից ընթացիկ գրական պրոցեսում / :
4. Վերլուծության պատմաֆունկցիոնալ ասպեկտները.
ա/վերլուծությունը պատմական պոետիկայի տեսանկյունից /ստեղծագործությունն իբրև պատմական երևույթ/
բ/ վերլուծությունը սոցիոլոգիական տեսանկյունից / ստեղծագործությունն իբրև հասարակական երևույթների գեղարվեստական արտահայտություն/
գ/հոգեբանական վերլուծություն /ստեղծագործությունն իբրև հոգեբանական երևույթ /
դ/վերլուծությունը միֆական մակարդակում / ստեղծագործությունն իբրև անհատական միֆ կամ միֆային գիտակցության արտահայտություն /
ե/կառուցվածքաբանական վերլուծություն /ստեղծագործությունն իբրև կառուցվածք /
զ/լեզվանշանային վերլուծություն /ստեղծագործությունն իբրև լեզվանշանային համակարգ /
է/սեմանտիկական /իմաստաբանական /վերլուծություն/ ստեղծագործությունն իբրև իմաստային հարաբերությունների սիստեմ /:
ը/հերմենևտիկ վերլուծություն

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԼԵԶՈՒՆ

1. Լեզուն իբրև գեղարվեստական պատկերման միջոց: Լեզվի հաղորդակցական, հոգեբանական և գեղարվեստական մակարդակները:
2. Բառի «ներքին ձևը» և նրա գեղարվեստական նշանակությունը: Բառի գեղարվեստական ֆունկցիան:
3. Լեզվաարտահայտչական միջոցները և կառուցվածքները: Գեղարվեստական լեզվի մետաֆորային /փոխարաբերական / շարքը. մակդիր /էպիտետ/ - համեմատություն–մետաֆոր / փոխաբերություն /: Մետաֆորը իբրև զարդանախշ և կառուցվածք:
4. Մետաֆորի ինֆորմատիվ բնույթը /յուրաքանչյուր մետաֆոր-ինֆորմացիա/ և ինֆորմացիայի մետաֆորային բնույթը /յուրաքանչյուր ինֆորմացիա -մետաֆոր/: Պոեզիայի մետաֆորային հիմքը:

ԳԵՂԱՐՎԵՍՏԱԿԱՆ ԻՆՖՈՐՄԱՑԻԱՆ ԵՎ ՀԱՄԱՏԵՔՍԱԾ

1. Գեղարվեստական կառուցվածքի ինֆորմացիան: Բովանդակությունը և ինֆորմացիան: Հեղինակ - տեքստ - ընթերցող: Տեքստն իբև ինֆորմացիայի զարգացում:
2. Հասկացողություն համատեքստի մասին: Համատեքստի պատմական, հոգեբանական և լեզվաբանական ըմբռնումները: Համատեքստը՝ գեղարվեստական լեզվի իմաստաբանական հիմք:

ԳՐԱԿԱՆ ՍԵՌԵՐ ԵՎ ԺԱՆՐԵՐ

1. Հասկացողություն գրական սեռերի և տեսակների մասին: Գրական սեռերը և նրանց բաժանման սկզբունքները: Էպիկական-քնարական-դրամատիկական սեռեր. էպիկական կերպար և քնարական կերպար:

Դրամատիկական սեռի յուրահատկությունը: Դրամատիկական կոնֆլիկտի և սյուժեի, դրամատիկական կերպարների բնույթները:

2. Գրական ժանրի ըմբռնումը: Ժանրերի տարբերակման չափանիշները / թեմատիկ և կոմպոզիցիոն – կառուցվածքային /: Ժանրը և գրական ժառանգության պրոբլեմները: Ժանրերի փոփոխություններն ու զարգացումները: Ժանրը ավանդույթի ու նորարարության միասնություն: Ժանրային համակարգեր:
3. Ժանրերի մշակութաբանական հիմքերը. դրաման և արևմտյան մշակութային համակարգը: Դրաման՝ արևմտյան գրական ժանրերի առաջատար. դրաման և դրամատիզմը: Լիրիկան արևելյան մշակութային համակարգում: Արևմտյան լիրիկայի դրամատիկական և արևելյան դրամայի լիրիկական բնույթը: Էպիկական ժանրերի մշակութաբանական հիմքերը: Պոեզիան և միֆը:
4. Ժանրերի բախում և ավանդույթ: Ժանրային ներթափանցումներ:

ԳՐԱԿԱՆ-ԳԵՂԱՐՎԵՍՏԱԿԱՆ ՈՒՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

1. Գեղարվեստական մեթոդ: Գրական ուղղության ըմբռնումը: Գրականության պատմական զարգացումը իբրև գրական ուղղության հիմք: Գրական ուղղության կապը ժանրային համակարգի:
2. Կլասիցիզմ. հիմնական գծերը: Կլասիցիզմի տեսությունը /Բուալոյի «Պոետական արվեստը»/: Ժանրային համակարգը. «բարձր» և «ցածր» ժանրերը: Թեմատիկ առանձնահատկությունները: Ֆրանսիական կլասիցիզմի պոետիկան: Կլասիցիզմը ազգային գրականություններում: Կլասիցիզմի «նորմատիվ էսթետիկայի» հետագա ճակատագիրը:
3. Ռոմանտիզմի փիլիսոփայությունը և գեղագիտությունը: Գերմանական փիլիսոփայությունը / Կանտ, Ֆիխտե, Շելլինգ / և ռոմանտիզմը: Ռոմանտիզմի լեզուն և ժանրային համակարգը: Ռոմանտիզմը Անգլիայում. / «Լճային» դպրոցի բանաստեղծները. Բայրոն և Շելլի/:

Ֆրանսիական ռոմանտիզմի գլխավոր գծերը / Վ. Հյուգոյի «Կրոնվելի» առաջաբանը/: Ռոմանտիզմը ազգային գրականություններում:

4. Ռեալիզմը իբրև գեղարվեստական ինքնուրույն մեթոդ: Ռեալիզմի զարգացման փուլերը և ժանրային նախասիրությունները: Ռեալիզմի և ռոմանտիզմի տիպաբանական տարբերությունները:
5. 19-րդ դարի գեղարվեստական ուղղությունները. նատուրալիզմը և սիմվոլիզմը որպես ռոմանտիզմի քայքայման արդյունք: Իմպրեսիոնիզմը կերպարվեստում և գրականության մեջ:
6. 20-րդ դարի գեղարվեստական ուղղությունները: Ֆատալիզմի առաջացումը և գեղագիտական կոնցեպցիան: Սյուրռեալիզմ. ֆրոյդիզմի հոգեբանական – մշակութաբանական տեսությունը և սյուրռեալիզմը: Սյուրռեալիզմի մանիֆեստները /Ա. Բրետոն /: Սյուրռեալիզմը գեղանկարչության և պոեզիայի մեջ: Ֆուտուրիզմի մանիֆեստը /Մարինետտի/ և դրսևորումները: Էկզիստենցիալիզմ. փիլիսոփայական հիմքերը և գեղագիտական դիրքորոշումները: Ֆրանսիական էկզիստենցիալիզմ: Աբսուրդի գրականություն:

ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

1. Յու. Բորև, Գեղագիտություն, 1982
2. Էդ. Ջրբաշյան, Գրականության տեսություն, 5-րդ հրատ. Ե.1980
3. Էդ. Ջրբաշյան, Գրականագիտության ներածություն. Ե., 2011 թ.
4. Լ. Ուելլեք, Օ. Ուորեն. Գրականության տեսություն. Ե.,2008 թ.
5. Н. Д. Тамарченко, В. И. Тюпа, С. Н. Бройтман, Теория литературы в 2 тт. п/р Н. Д. Тамарченко, М., 2004 г.
6. Жирмунский В. М. Введение в литературоведение. СПб., 1996 г.
7. Томашевский, Б. В. Теория литературы. Поэтика. М., 2002 г.
8. Федотов О. И. Основы теории литературы / ч. 1: литературное творчество и литературное произведение, ч.2 Стихосложение и литературный процесс, М. 2003

ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

1. Զ. Ավետիսյան. Գրականության տեսություն, 1998
2. Վ. Հովսեփյան, Գեղագիտական ուսմունքների պատմություն, 1979
3. Էդ. Ջրբաշյան. Պոետիկայի հարցեր. / գլ. 1. Գեղարվեստական մեթոդի էությունը, գլ. 2 Գրական ժանրերի հիմնական չափանիշները / Ե., 1976
4. Էդ. Ջրբաշյան. Գրականագիտություն և գրականություն /Բուալոն և կլասիցիզմի տեսությունը», «Պոեմ և բալլադ», Ե., 1983
5. Ս. Սարինյան Հայկական ռոմանտիզմ Ե.,
6. Ժ. Քալանթարյան. Հայ գրականագիտության պատմություն, Ե., 1986
7. Գրականության տեսության արդի խնդիրներ, Ե., 2016
8. Бахтин М.М Эстетика словесного творчества, М., 1986
9. Бахтин М.М. Вопросы литературы и эстетики: исследования разных лет. М. ,1975
10. Барт П Избранные работы: Семиотика. Поэтика. М., 1994
11. Веселовский А. Н. Историческая поэтика. М., 199.
- 12.Зарубежная эстетика и теория литературы 19-20вв: Трактаты. Статьи. Эссе. М.,1987
- 13.Зинченко В. Г. Методы изучения литературы: системный подход. М., 2002

14. Зоркин А. Л. Эстетика. 2008
15. Историческая поэтика. Литературные эпохи и типы художественного сознания. М., 1994
16. . Лосев А. Ф Проблема символа и реалистическое искусство. М., 1995
17. Крупчанов Л. М. Теория литературы, М. 2012
18. Козлов А. С Литературоведение Англии и США 20 века, М., 2004
19. Михайлов Н. Н. Теория художественного текста. М., 2006
20. Мукаржовский Я. Структуральная поэтика. М., 1996
21. Николаев П. А., Курилов А. С., Грушинин А.Л. История русского литературоведения, М., 1980
22. Подебня А. А. Эстетика и поэтика. М., 1976
23. Семиотика: антология. М., Екатеринбург, 2001
24. Современная литературная теория: антология. М., 2004
25. Структурализм: <за> и <против>. М/, 1975
26. Фарино Е. Введение в литературоведение, СПб, 2004
27. Фесенко Э. Я. Теория литературы. М., 2005
28. Французская семиотика: от структурализма к постструктурализму. М., 2000
29. Эрлих Русский В. Формализм: история и теория, СПб., 1996.
30. Введение в литературоведение / под. ред. Крупчаново /, М. 2009

ՀԱՆՐԱԳԻՏԱՐԱՆՆԵՐ ԵՎ ԲԱՌԱՐԱՆՆԵՐ

1. Краткая литературная энциклопедия в 9-х томах, М. 1762-1978
2. Литературный энциклопедический словарь. М., 1987.
3. Литературная энциклопедия терминов и понятий. М., 2001
4. Западное литературоведение 20 XX века: энциклопедия. М., 2004
5. Руднев В. П. Энциклопедический словарь культуры XX века. М., 2001
6. Художественное восприятие: основные термины и понятия / Словарь-справочник/ Тверь, 1991.
7. Введение в литературоведение. Литературное произведение: основные понятия и термины п/р Л.В. Чернец М., 2006.